

HÁZTARTÁS

ELMÉLKEDÉS EGY MINISZTERI RENDELETÉRŐL.

NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelent minden hétköznap este

8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

1915. 202

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

Háboru.

A Balkánon.

Az új görög miniszterelnök, aki a király és Gunarisz politikáját követi, koalíciós kabinetet fog alkotni, amelyben minden párt részt vesz. Venizelosz pártja is, noha maga a volt miniszterelnök kívül esik a számításban. A koalíciós kabinet gondolata gyakorlatias, megfelel a nemzeti szükségességnek is.

Belgrád ismét a miénk.

Ugyanazon a napon, amikor Görögország Zaimisz Sándor személyében ententellenes kormányelnököt kap, a német és az osztrák-magyar csapatok hatalmas küzdelemmel elfoglalták Belgrádot.

A Kalimegdától az Akropoliszig megnehezedett a sors keze az entente fölött és katonailag és diplomáciailag be fog teljesülni a négyesszövetség végzete a Balkánon, ahonnan elindult ez a háború és ahol azt győzedelmesen befejezhetni gondolta az entente, minekutána ugy a francia, belga, mint az orosz harcértéken végzetes, döntő erejű kudarchokat szenvedett. Szerbia fölött a háború végzete vonul el.

Bulgária.

Bulgária ultimátumot küld Szerbiának, amelytől kemény számadást kér azokért a gyengeségért, amelyeket Szerbia két éven át büntetlenül követett el az elbíralt macedon területek férfain, asszonyain és gyermekein. Keserves szorítóba került Szerbia és hiába várja a segítséget délről.

A nyugati harctér.

A nyugati nagy offenzíva nap-nap után nagyobb veszteségeket mér a francia és az angol seregére. A franciák a Champagnében tegnap újra meg akarták indítani offenzívájukat, de minden eredmény nélkül és számtalan rohamban súlyos veszteségeket szenvedtek. Az angolok vesztesége sem csekély. Csak repülőgépekben vesztett Anglia szeptember hónapban harminc darabot.

A nyugati harc fontosságát bizonyítja, hogy Vilmos császár az elszázi fronta utazott. Joffre offenzívájának sikertelensége alighanem hatással lesz a belpolitikai viszonyokra is. Semleges uton érkezett táviratok újra a francia kormány újászervezéséről hoznak híreket.

Elmélkedés egy miniszteri rendeletről.

(Lévlé a szerkesztőhöz.)

Tisztelt Szerkesztő ur!

Nagy érdeklődéssel és hozzáteszem — nem csekély örömmel olvastam a belügyminiszter legújabb rendeletét, mellyel az élelmiszerüzorát próbálja megfojtani. Olvasásközben valami jóleső érzés járta át családapai keblemet, hogy: hála Isten, mégis van valaki széles Magyarországon, aki törődik a szegény, fixfizetéses emberekkel és családjaikkal, hogy éhen ne haljanak, hogy ne legyenek kiszolgáltatva kereskedő, iparos, termelő lelketlen üzorájának, kapzsiságának, szivtelen, lenéző, megvető gögijének.

Sőt azon melegeben elhatároztam, hogy ezentúl a gyerekeimmel minden nap imádkoztatok a belügyminiszter ur áldásos életéért, hogy nyújtsa meg azt a jó Isten az emberi kor ama közismert legvégső határáig. Mert, hogy a belügyminiszter ur derék ember, jó ember, okos ember, szeretőszívű ember, ki elrendelte, hogy — legyen *mit enniük*.

Boldogyan tettem le az ujságom ez ünnepi számát, melyben ez az erélyes, okos és jószágos rendelet foglaltatik s egyben elhatároztam, hogy a legközelebbi fizetésemelésem alkalmával berámaztatom, hadd lássák késő utódaim is, hogyan gondoskodtak Magyarországon a védtelen, elnyomott, éhező kisemberekről a nagy háború idején anno 1915.

Am nem hiába tartja a régi közmondás: post equitem sedet atra cura. Mig szabadjára eresztett fantáziám telivér paripája vigan galoppozott a boldog jóvendő verőnyében s én ötven százalékkal felemelt dohányból készült cigarettám füstjén keresztül már látni véltem a feleségem spájzában egy felt zsirosbödönt, egy egész fűzér vöröshagymát, egy egész tucajt tojást és egyéb réglátott földi jókat: egyszerre, mint egy gonosz dzsin, egy csimeszedett belém a fennebb említett atra cura. Hogy is lesz? Igazán így lesz? Lehetséges lesz? stb.

Szóval felcsaptam kritikusknak. A kritikus pedig tudvalevőleg rendszeren fekete szemüvegen át szokta nézni a világot, a dolgokat és embereket. A miniszteri rendeleteket is.

Elkezdtém boncolgatni azt a jóakaró belügyminiszteri írást.

A miniszter ur mindenekelőtt kijelenti, hogy hallotta, hogy „az ország különböző vidékein a megállapított hatósági árak be nem tartatnak s azok túllépése nemcsak hogy a kellő megtorlásban nem

részesül, de sőt *hallgatolag bizonyos elnézéssel találkozik.*” (Ugy van! mondom én.)

„Fontos; érdek, mondja a miniszter ur, hogy a közönség megélethetésének terhei ok nélkül ne fokoztassanak.” (Helyes!)

Tovább: „Az ily helyzet fennmaradását, vagy ahol ez még be nem következett, (Oh! oh!) annak előállítását minden erővel meg kell akadályozni.” (Bravo!)

Majd így folytatja:

„Az összes közéletlémezési és rendőri hatóságoknak ugyanis nemcsak abban áll a feladatuk, hogy a konkrét feljelentések alapján a hatáskörüknek megfelelő módon eljárjanak, hanem abban is, hogy állandóan figyelő szemmel kísérjék a felmerülő jelenségeket, gondot fordítsanak a gyanút ébresztő tünetek felderítésére s ha a kihágások egy része még mindig kiskiklik is a törvény keze alól, a kinyomozott esetekben mindent megtegyenek arra, hogy elriasztó példát állítsanak a hazafiatlan elemek elé, akik a mostani történelmi időkben sem atalják öns érdeküket a közcél felébe tenni.

Emellett azonban hathatós eszköz kínálkozik a baj orvoslására a közönségnek az iránt való felvilágosításában is, hogy minden mástól eltérő, a maga érdekét is szolgálja, ha az árak túllépésének minden esetét a hatóság tudomására hozza. Ne hagyja magát a közönség befolyásoltatni attól az aggálytól, hogy ilyenkor man az áru megszerzethetőségét eliesik, mert az illető árusok, ha látják, hogy kísérleteik meghiúsulnak, sőt büntetésnek teszik ki magukat, némi visszatartási törekvés után végre is kénytelenek lesznek cikkeiket piacra vinni, nem is szólva arról, hogy komoly szükség esetén a kormány meg tudja találni módját annak, hogy az üzérkedés által visszatartott készletek a közfogyasztástól elvonhatóak ne legyenek.”

Hát igen. A hatóság büntessen! Állítson fel elriasztó példákat! A hazafiatlan elemek elé!

Kik él? Kezdek morfondirozni. A hazafiatlan elemek elé, mondja a miniszter rendelkezés, „akik a mostani történelmi időkben sem atalják öns érdeküket a közcél felébe tenni.”

Kik is ezek a hazafiatlan elemek? Ahán! megvannak már!

Első a köszörüs. Ez a háború második hónapjában az addigi 60 fillér helyett egy koronáért köszörülte meg a borotvám. (Valószínűleg azért, mert előrelátta, hogy a tél folyamán az ő köszörűköve is drágább vöröslisztet eszik.) Seggitem rajta; elcsaptam magamattól a kellő hazafiatlan elemet s az-

óta magam köszörülök — a nad rágszíjjamon.

Aztán jön a bórkereskedő. Ő az oka, hogy a suszterom nyolc koronáért kénytelen a cipőmet talpalni. Egyszer megtette. Azóta lyukastalpu cipőben járok s ha az eső esik, nem megyek ki az utcára.

A harmadik az óras. Ez öt koronáért tett új rugót az órámba. (Hija! a drága korpa!) Két hét alatt eltört. (Szegény, bizonyára szükösen táplálkozott.) Most már a nap járása szerint igazodom s aszerint járok át hivatalba.

S sorban jönnek a többi hazafiatlan elemek. A hentes, a mézszáros, a pék, a fűszeres, a szappanos, a fakereskedő, a szenes, a zöldséges, tojásos, gyümölcsös kofa, a csirkék, libák, kacskák boldog árusítói. Sereghajtónak a tejesasszony. Végeláthatlan, hosszú sorban.

Szóval, ezeket akarja a belügyminiszteri rendelet fölönfogatni. Dicséretes szándék. S óhaja, hogy én is nyújtsak ehhez segédkezet. Ezer örömmel! Csak tudnám, hogyan?

Alljunk meg az utolsónál, a tejesasszonynál.

A hatóság 28 fillérben állapította meg a tej árát. Szeptember elsejéig 32 fillért fizettem. Akkor stajgerolt 34 fillérré. Dörögve bár, de ezt is leszurkoltam. Szeptember végén 40 fillért kért. Akkor kidobtam.

Ekkor így alakult a helyzetem. Tej nem volt a házbán. Én káromkodtam. A gyerekek bögték. A feleségem engem szidott, hogy most neki kell a piaci kofától mindennap (protektíóval!) 40 fillérért a tejet vásárolnia. Beláttam, hogy ez így nem megy. Azóta egy új tejesasszonyom van. Jő, imádkozó néni, de — termelő. Ő is 40 fillért kér. S én megadom neki.

A miniszteri rendelet azt mondja, hogy „a hatósági árunál magasabb áraknak nemcsak a követelese, de a megadása, sőt minden, e tekintetben való közreműködés is kihágás s amazzal egyenlő elbírálás alá esik.”

Szóval: én is „hazafiatlan elem” vagyok. Kérem szeretettel, szívesen lennék én hazafias, de nem tudom a módját. Tegyük fel, teljesítem hazafias kötelességemet s feljelentem a tejesasszonyomat. Őt elítélik. Helyes! De nekem még mindig nincsen tejem. A gyermekeim újra bögnék, én káromkodhatom s a feleségem elmeget újra mindennap a piacra és koldulhat újra tejet 40 fillérért.

Itt csak az segítene, ha a hatóság gondoskodnék arról, hogy, ha nincs tejem, hát nála kaphatok, ha nincs zsirom, hát ő ad nekem a hivatalosan megállapított áron,

ha nincs tojásom, hát nála vehetek, ha nincs krumplim, hát ő rendelkezésemre bocsátja a szükséges mennyiséget.

Itt más megoldás nincs. S azért üres levegőverdesének tartok minden — bármily erélyes hangu rendelkezést, míg a kormány be nem váltja a szóbanforgó miniszteri rendeletben hangoztatott fenyegetést, hogy „komoly szükség esetén a kormány meg tudja találni a módját annak, hogy az úzerkedés által visszatartott készletek a közfogyasztástól elvonhatók ne legyenek.”

Hát kérem alázattal, ha meg tudja találni, hát keresse!

Mert a „komoly szükség esetén” itt van.

Vagy még nincs?

N. N.
napidijas.

Az új sorozás.

Székesfehérvár város területén ma jelent meg az új sorozás új hirdetmény, amely szerint az 1873. évtől 1896. évig bezárólag terjedő időközben született összes népfőlkelésre kötelezettek, kik tényleg nem szolgáltak, kivéve az 1873. és 1874. évi születésű katonailag kiképzett (A) alszázaló valamint az 1873., 1874. és 1875. évi születési azon népfőlkelésre kötelezettek, kik a népfőlkelési bemutató szemlén alkalmasnak nyilvánítottak, de még be nem hívtak — hogy összeírásuk végett a tartózkodási hely községi előljárásságánál (városi hatóságánál) kiközöségeken a körjegyzőségek székhelyén jelentkezzenek és pedig folyó hó 8-tól 15-ig.

A jelentkezés alkalmával a népfőlkelésre kötelezettek netán birtokában levő munkáonyv vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmány, illetőleg népfőlkelési igazolványi könyv, vagy lap, igazolásul felmutatandó.

Az összeírásuk végett fentiek szerint jelentkezésre utasított egének összeírásuk után az előljárásságuk később közléteendő rendelkezéséhez képest a folyó évi október 17-től december 31-ig terjedő időközben és helyen népfőlkelési bemutató pótsemlére fognak behivatni és elővezetniti és ott, alkalmasságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasok bevonulásuk idejéről hirdetmény útján nyerne értesítést.

A népfőlkelésre kötelezettek a bemutató szemlére megbízható kísérelővel fognak utazni úgy oda, mint vissza a vasuton a harmadik osztályon (gőzhajón a második osztályon) ingyen utaznak.

Hindenburg-hősök.

Freitag Guido zászlós halált megvető bátor viselkedésével tűnt ki mind Bukovica, mint Ostrozet előtti harcokban. Utóbi helynél a szinte kitarthatatlan ágyutüzben szétszaladt legénységét erélyes fellépésével összeszedte, újból rohamra vezette őket, az ellenséges állásokat sikerült elfoglalnia. Később a Pinkut melletti ütközetben szakaszát rohamra vezetve, annak élén találta a gyilkos golyó s hősi halált halt.

Halált megvető bátor magatartásáért a vitézségi nagy aranyéremmel lett kitüntetve.

Siklósi Antal sanitészszakaszvezető Revicky alezredesnek ellenséges tüzből való kihozatalával tüntette ki magát, Revicky alezredes május 20-án Ostrozetnél mindjárt az ütközet elején megsebesült, a rajvonalból való kihozatala azonban a nagy tűz miatt nappal nem volt lehetséges. Hét órák este Rewicky alezredes helyére az ellenséges nagy tüzérségi és gyalogsági tüzet irányított. Siklósi Antal felismerte a nagy veszedelmet, a nagy tűz dacára a melléje önként jelentkezett Rapai József és Pohl János sebesültvívökkel az alezredest sikerült az ellenséges tüzből kihozva, biztos helyre helyezni.

Siklósi Antal a nagy ezüst, Rapai és Pohl sebesültvívök pedig a kis ezüst-vitézségi éremmel lettek kitüntetve.

Laczkovits Béla zászlós április 10-én a Polsta magaslat elfoglalásánál, mint elővéd parancsnok, majd mint hírszerzésre kiküldött százada parancsnoka tüntette ki magát. Az erős golyózápor közepette is sikerült neki századával az ellenséget előretolt állásaiból kiverve, visszavonulásra kényszeríteni. — Kiváló vitézségével és gyors elhatározásával hamar megoldotta századának nehéz feladatát.

A vitézségi nagy ezüstéremmel lett ügyes vezetéséért és vitézségeért kitüntetve.

Bedő József zászlós, eleinte mint szakasz, majd a Kárpátokban vívott harcok óta pedig mint századparancsnok tüntette ki magát. Így pl. a Beszkidekben egy az ellenséges tulerő által megtámadott s nagyon fenyegetett pontot sikerült megtartania minden nagyobb veszteség nélkül a legnagyobb tüzérségi és gyalogsági tüzből lelkesítő szavaival bátorságot erősítő emberei lelkébe, ő maga pedig a vitézség s bátor magatartás nemes példáját mutatta.

A tettéért a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Háborus jegyzetek

„A 69. gyalogezrednek, amely egy tályomó ellenséges erő által megkísérelt áttörést a legvitézebben megküszöbített és az ellenséget visszavonulásra kényszerítette, az összes fegyveres hatalom parancsnoksága nevében legteljesebb elismerésemet fejezem ki s elrendelem, hogy az ezred dicső fegyvérténye az összes csapatoknak kihirdettesék. *Frigyes főherceg* s. k.”

Igy hangzik a mi derék fiaink legutóbbi magas kitüntetése. Ezek a harcedzett legények igazán tündöklő hírnevet szereztek Szekesfehérvárnak és a vármegyének. Ugy ismer bennünket az egész ország hős szövetségünkkel együtt, mint a magyar nemzet krémjét, egy ritka oázis vagyunk, ahol minden lélek Hindenburg-lélek, ahol csak hősök vannak, bátor, önfeláldozó vitézek. Testvéreink a fronton tényleg azok, de az itthoni vértelen háboru tréne bemocskolja ezt a fényes cimert. Kiuzsorázó lelketlenségével bürokratek lop bele abba a babérkoszoruba, amelyet fiaink vértükkel szereztek a nagy küzdelmek színterén.

A Phóbus társaság vis majorja csütörtökön este ismét megörvendezett bennünket a szokásos sötétségével. Szerdán is sötét volt, — vis major miatt. A nyáron is, tavasszal is, a télen is, tavalys is, azelőtt is — mindig vis major miatt. Valószínűleg holnap is elromlik a villanytelep, holnap után is, novemberben, decemberben újra, Ujévre szintén, 1916-ban detto. Detto — a vis major miatt.

Es a város miadig szives elismerni ezeket a vis majorokat. Nem keil a hátát tartania Phóbuséknak, meg a villanyigazgatóknak.

Köztudomásu, hogy azért van ez a gyakori villanybotrány, mert rozoga az egész berendezés, nem képes az üzemet fenntartani, nincs áramgyűjtő telepe, nincs jó dinamioja, nincs jó kazánja, nincs jó vezetéke, nincsen meg egy jó villanyoszlopa sem. Ezek után természetes, hogy minden hétre, minden napra, minden órára és percre jut egy üzembizavar, kázanálbeomlás, csőrepedés, biztosítókiesés, vezetékromlás és mindenféle baj, ami csak előfordulhat egy villanytelepen. Hát lehet akkor ezeket a bajokat vis majornak nevezni? Hát ki az oka, mi az oka, hogy egy huszonnégy óra nem mulhat el vis major nélkül? Hát az ilyen kifogást el lehet fogadni büntetés nélkül?

Ha egyszer az a villanytelep nem képes megfélelni a kötelezettségének, hát nem lehet ellene radikális orvoslást kérni a rossz szerződés dacára sem? Ezt egyszerűen mi nem tudjuk elhinni. Anyi kellemetlenség után, mint

amennyivel már ez a társaság a város közönségét a végsőkig bocszantotta, a mostaninál még rosszabb szerződés mellett is el lehetne vele banni.

Ami csak a nagy lexikonban, vagy a szótárakban A-tól Z-ig előfordul, az mind megdrágult. Sőt a lexikon és a szótár is megdrágult. Drága, kimondhatatlanul drága a — aradmegye, békalencse — burgonyavész, az elektromos hal — lék, a, behezet — kacor még az öreg téba — zszusuk is. Drága az is, ami ezenkívül még közte van és drága az is, ami nincs közte. Egy szó mint száz, minden drága. S mivel az én időm is drága, csak röviden mondom el az alábbi kis esetet.

Egyik napon ott jártam a piacon. Megálltam az egyik kofanagysága előtt, szép pukkedlit csináltam neki s így szóltam hozzá:

— Na, drágám...

Nem tudtam végig mondani, mert mögöttem váratlanul megszólalt a magyar nyelv irodalom tanára:

— Nem nadrágám, hanem nadrágom. Sohase tanulnak meg már ezek a fehérváriak magyarul.

— Pardon...

Nem jutottam tovább, újra a szavamba vágott:

— No ott van. Most meg pardon, mikor itt van a bocsnát. Hihetetlen csunyan beszélnek itt a Dunántúlon.

Es hogy szavainak nagyobbsulyt adjon, idézettel folytatta:

— Tul a Dunán iszik a magyar klázlíbul, a rosszprádit is megessi — Cintábul, — Dunántul, klázlíbul — Ebugatta módon van ez magyarul!

Mig ez történt az én — „na drágám,” illetve a tanár ur szerint „nadrágom,” a kofa, rémes vigyorgással mért végig bennünket. A tanár urban egyezzerre benn rekedt a szó. Azóta néhány napja alig tud beszélni, annyira rekedt szegény. Végre is én törtem meg a kínos csendet:

— Hogy kérem a szőlő?

— Szőlő, szőlő — rekesztette ki magából a tanár ur.

A kofa csendesen körüljáratta tekintetét s miután meggyőződött róla, hogy légy sem mozdul, megszólalt:

— Nincs szőlő.

Hát ami a kosárban van — jegyeztem meg szerényen.

— Az nem maguknak van — mondta nyájasan a szájjával nyújtózkodva.

— Egy tanárnak, meg egy firkász-nak együttvéve sincs annyi fizetése, hogy ilyen finom szőlőt vehessen. Más — rikoltotta a kofa.

— Mars, a háboru istene — jegyezte meg rekedt sóhajással a tanár ur. — Igaza van öngyáságának. Mars.

Tovább mentünk. Tojást akartunk venni. Elkérgettek. Krumplit akartunk venni. Leszidtak és elzavartak. Lélekzetet akartunk venni. Nem tudtunk a nagy drágaság

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különléle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

szabott árak

miatt. Szépén hazamafoltunk. Olyan üres volt a gyomrunk, mint amilyen üres a megcenzúrázott hírlap.

A nagy drágaság folytán nem maradt számunkra semmi. Semmi, de semmi. Azaz valami mégis. A pusztá remény, illetve a remény pusztá nélkül.

FELHÍVÁS A KATH. HIVEKHEZ!

Október hó második vásárnapján — október 10-én — egyházmegyénk templomaiban

Szentségimádás lesz,

hogy az édes Üdvözítő előtt kiöntsük a nehéz idők megpróbáltatásaitól elborult lelkünk gondját, — hogy hálát mondjunk az eddigi csodálatos segítségért s leesdjük magyar hazánkra, felséges királyunkra s küzdő hőseinkre a mindenható Isten áldását.

Városunkban a szentségimádás rendezését a Megyéspüspök ur Öméltósága az Oltáregylet mint kiválóan szentségi társulatra kegyeskedett bizni.

Ezen megbízás értelmében az Oltáregylet igazgatósága fizetélettel kéri Székesfehérvár kath. hiveit, hogy

vasárnap a

Szeminárium templomában

tartandó egész napi szentségimádásban résztvenni szíveskedjenek.

A Szentségimádással kapcsolatos ájtatosságok sorrendje a következő:

Dél előtt:

- 7 óraker: Szentségkítétel, sz. mise
- 8 " A Ferenc József nőnevelő-intézet szt. miséje.
- 9 " Az Oltáregylestől ünnepies szt. miséje, utána szentbeszéd.
- 11 " A Felsőleányiskola növendékeinek szentségimádása.
- 12 " Az ipariskola növendékeinek szentségimádása.
- 12 " A plebániák hiveinek szentségimádása.

Délután:

- 12 óraker: A Ferenc József nőnevelő intézet szentségimádása.
- 13 " A Főreál és Felsőkeresk. iskolai ifjuság szentségimádása.
- 3 " A főgimnáziumi ifjuság szentségimádása.
- 4 " A sebesült és beteg katonák szentségimádása.
- 16 " Szentbeszéd, Iltánia Jézus szt. nevérol, szentségbetétel.

Vegyük ki részünket mindannyian ezen ünnepélyes hitvallásból, mely egyttal imádkozó hazaszeretettünknek is bizonyossága lesz. Érezzék meg hőseink ott a fronton az egyakarattal itthon imádkozó nemek szívdobogását! Imád-

kozzuk le számukra a kitarás és bizalom lelkét s erősödjünk meg magunk is az Isten kegyelmében, amely egyedül képes föntartani bennünket a

még reánk váró sulyos megpróbáltatásokban.

Székhérvár, 1915. szept. 30.
Az Oltáregylet igazgatósága.

A VILLANYBOTRÁNY.

A város felháborodása.

A vízművek is megálltak.

Igazán a legnagyobb önfegyelmzésre és türtóztetésre van szükség, amikor a kezünkbe vesszük a tollat, hogy megbélyegezzük azt a hallatlan botrányt, amellyel most már harmadik napja teszik próbára a közönség türelmét.

Már kedden este lehetett tapasztalni, hogy újból valami nagystilű villanybotrány készül, a lámpák csak úgy mécsesként pislákoltak. Szerdán azután bekövetkezett a baj, az egész város sötétben maradt az ipari üzemek megálltak, a mozgószínházak hazaküldhették a közönséget. A nyomdákban is megálltak a gépek. Csütörtök reggelre a telep jóvoltából kaptunk egy kis áramot, amellyel valamiképpen el lehetett készíteni az előző esti ujságot. Csütörtökön este azonban bekövetkezett a teljes csőd. Mikor e sorokat írjuk, péntek délután négy óraker, még mindig nem működik a villanytelep, az ipari üzemek gépei még mindig állnak s várják az áramot, amelyet péntek reggel óta az igazgatóság óraker-óraker beiger, de mindeztideig nem történt meg.

Igy a Fejérmegyei Napló csütörtök esti számát még most tudta a nyomda elkészíteni, ott van a gépben a kizsedett ujság s türelmetlenül várja Phóbusék áramát. Sőt mára péntek esti ujságot is elkészítette a redakció, de hogy mikor láthat napvilágot, ebben az órában nem tudjuk megmondani, mert a telep ígéréseiben nem lehet bizoni. Tizenegy órára biztosra mondta az áramot, s — ime még sincsen. Kérjük olvasóink szíves elnézését, hogy a lapot nem kapták meg. Mindenért egyedül és kizárólag a villanytelep a hibás és felelős.

Mi okozta a zavart?

A teljes joggal felháborodott közönség, amely nem csoda, hogy a türelme már elfogyott, a botrány okára kíváncsi. A villanytelep valami tápvízszivattyú elromlással akarja megmagyarázni a bajt. Tehát — amint már előre mondtuk — ismét vis major csinálta ezt

a komédiát. Álljunk csak meg ennél a vis majornál. Szerdán meg valami kazánfalbeomlás volt a baj, csütörtökön már a szivattyú okvetlenkedett. Hát kérjük szeretettel, nem látták előre, hogy az a bizonyos szivattyú rossz? Ha látták, miért nem gondoskodtak a baj elhárításáról? Nem látták? Hát ellenőrizni egyáltalán nem szokás a telep gépeit. Tudtunkkal, előre tudták, hogy esütörtökön este már nem lesz villany. Az Apolló színházat telefonon értesítették délután, hogy este nem tarthatnak előadást. Szóval, nem hirtelen jött a baj. Hát akkor miért nem gondoskodtak az elhárításáról? Ezt semmiféle csürés-csavarással nem lehet vis majornak nevezni.

Kártérítés a villanytelep ellen.

Dr. Saára Gyula polgármester a legnagyobb felháborodással tárgyalta a telep eljárását s kijelentette, hogy intézkedni fog arról, hogy a közönség kára megtérüljön. A Fejérmegyei Napló útján is felhívja a város polgárságát, hogy mindazok, akiknek anyagi káruk van a villanybotrányból, indítsanak kártérítési pert a társaság ellen. A város támogatni fogja ezen ügyüket.

Ezt a kártérítési követelést most már nem szabad abba hagyni. Ha a telep másként nem kényszeríthető arra, hogy zavartalan üzemről gondoskodjék, tanítsuk meg így a kötelességére, amellyel a közönséggel szemben tartozik a szerződés értelmében.

Mit tesz a város?

Hogy, a város miként fogja megtorolni ezeket a mulasztásokat, még nem tudjuk, de elvárjuk, hogy kerülhetetlen szigorú vizsgálatot indít s nem hagyja abban a dolgot. A város erélyes megtorlását okvetlen várjuk.

A vízművek is megálltak.

Tudvalevőleg a város vízműveit is a villanygyár hajtja, s így természetesen az is felmondta a szolgálatot. Csütörtök éjjel óta víz nélkül áll egy

40000 lakóju város. És mindaddig, amíg a villanygyár rendbe nem jön, addig vizünk sem lesz. Ha jól tudjuk, a vízműtelep gőzgéppel is fel van szerelve épen az ilyen eshetőségek számára. Miért nem működik akkor a vízmű? Mi az oka ennek? Erre is igazán kíváncsiak vagyunk. Így fest, Székesfehérvár, mint „modern“ város. Van villanyvilágítása, vízműve, de egyiken sincs köszönet.

HIREK.

— **Katonai kiténtetések.** Kalluszek Gyula 69. gyalogezredbeli, Hamnek Péter 13. huszárezred belü őrmesterek az ellenség előtt tanusított kitünő vitéz magatartásukért a koronás ezüst érdemkeresztet kapták.

— **Egy kártyapárti nyereségét** ajánlották fel ismeretlen jótévk a dr. Prohászka Ottokár hadárvaaház céljaira. A felajánlott összeg 25 K. 20 fill. mely összeget rendeltetési helyére küldték.

— **A hadikölcsönre.** Az első magyar általános biztosító társaság a harmadik hadikölcsönből ismét 25 millió koronát fog a magyar királyi pénzügyministerium útján jegyezni. Az előző két hadikölcsönből a társaság 32 és fél millió korona értékű czimletet vett át és így a most: határozatba ment jegyzés összegét is beszámítva, az „Első magyar“ összes jegyzéseileányintézeteknek jegyzéseitől eltekintve 57 fél millió koronára, vagyis oly összegre rugnak, melyet addig Magyarországon és Ausztriában egyetlen pénztintezet sem jegyzett. Ezen a társaság által eszközölt újabb impozáns összegű hadikölcsönjegyzés, mely a jövőbe vetett hit legfényesebb bizonyítékát nyújtja mint példaadó hazafias cselekedet a legszélesebb körökben is bizonyára a legiobb hatást fogja kelteni.

— **Térzene a vörtesviténél.** Csütörtök délután 4—5-ig ismétérzene volt a vörtes vitéz szobornál. A 35. gyalogezred kitünő zenekara szebbnél szebb darabokkal szórakoztatta a közönséget.

— **A hadseregnek.** N. N. részváltókat, s üvegfedő fémek küldött a Fejérmegyei Naplóhoz a hadsereg számára. Átadtuk a József-utcai katonai fémgyűjtő hivatalnak.

Szombaton és vasárnap,
október hó 9 és 10-án:

A RETÉLYES HOTELSZOBA

Érdekesítő, detektívdráma
4 felvonásban.

Remek kiegészítő műsor.
Szombaton 2 előadás fél 7.
és 9 óraker. Vasárnap 4
előadás 3, 5, 7 és 9 óraker.

Művész-est a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházra. A nagytéri Anya és Gyermekvédelmi Bizottság a Prohászka Ottokár hadiárvaház javára október hó 10-én (vasárnap) előadást rendez a következő programmal: Hymnusz, Mendelssohn: Az Urnak napjain, Erdő: Szülőföldemen. Éneklő Tettey Emilné énekkara. — Megnyitó beszéd.

— Hubay: Fantásie Tziganyqué, Wieniawsky: Legende. Hegedűn előadja Ifj. Kazatský Imre, zongorán kíséri Schöber Jenő. — Baró Eötvös József: A megfagyott gyermek. Gyóni Géza: Csak egy éjszakára. Szavalja Weiss Ferencné. Mozart: Ave verum. Kücken: A vadászok. Éneklő Tettey Emilné énekkara. — Suppé: Leichte Cavallerie Overture, zongorán előadja: Schöber Jenő. — Kücken: Leányok a tengerparton. Éneklő: Tettey Emilné énekkara. — Várady-Hetényi: Imádkozik a király, (melodráma); Szavalja Barna Károly, zongorán kíséri Schöber Jenő. — Mascagni: Romanze, Kuruc János: Hervadó rózsák közt, éneklő Kovács Mariska. — Szavaltat, esti Lajos. — Mayerbeer: A hölgyek kara, Brahms: Magyar táncok. Háromszólamú énekkarra átdolgozta Tettey Emilné, éneklő Tettey Emilné énekkara.

A hadiárvaházra való gyűjtésnek ezen módját melegen ajánljuk másoknak is.

— Zöldi Marci — főhadnagy. A hivatalos lap közli, hogy Zöldi Márton, a 17. népfelkelő gyalogezrednél a 29. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában, 1915. szeptember elsejétől kezdődőleg népfelkelő főhadnaggyá nevezték ki. Zöldi, az egykori főhadnagy, aki annak idején rangjáról lemondott, a háború kitörésekor mint közlegény vonult be. Hősi magatartásáért már több kitüntetést is kapott, most pedig rangját is visszanyerte.

— Levelezés orosz fogságban lévő katonáinkkal. Egyre sürgetőbb hangzanak fel panaszok, hogy orosz hadifogságban lévő katonáink nem kapják meg a hozzátartozóik leveleit. Illetékes helyről való értesülés szerint, ennek okát elsősorban a levelezések nagy mennyiségben és a közlemények túlhoszu voltában kell keresni. A közönség tehát csak úgy biztosíthatja a levelek célhozjuttatását, ha legfeljebb kéthetenként egyszer vagy ennél is ritkábban ír, s akkor is levelezőlapot. A levelezésre kizáróan a Hadifoglyokat Gyámoltató és Tudósító Hivatal által vöröskereszt jelvényvel kibocsátott levelezőlapokat használjunk. Sokat árt az ügynek, hogy egyesek burkolat akarnak hirt adni a hadisikerekről. Ajánlatos a levelezésnél a német vagy a francia nyelvet használni. Különös sulyt kell helyezni a cím megírására.

— Köszönet. Mikor Székesfehérvárról távozom mint egy béna székegy katoná, nem mulasztatom el, hogy legmélyebb hálámat és köszönetemet ki ne fejezzem azért a szeretetért, és odaadásért, mellyel engem itt, betátságomban felkaroltak. A köszönet kevés, mikor arról van szó, hogy mit mivel velem a helybebeli Aggintézet és Izraelita iskola korházaiban a példás önfeláldozás, az odaadó szeretet. Elsősorban említem meg hálával eltelten a Vöröskereszt pályaudvari üdítőállomását, hol 5-ször fordultam meg és mindenkor szeretettel tekintettek rám, olyan nemesen karoltak fel erőltetésben és gyámoltalanságomban, hogy az üdítőállomást életem feledhetetlen emlékei közé foglalom. *Egy béna székegy katoná.*

— Mikor hívják be a 42—50-eseket. Az a hír terjedt el, hogy a negyvenkét s ötven éves besorozott B) osztályú népfelkelőket már most be fogják hívni katonai szolgálatra. Mint illetékes helyről értesültünk, erről szó sincs. A behívás nem most, hanem jóval később fog megtörténni. Az a hír sem áll, hogy a kormány arra készül, hogy a törvényhozás elé oly javaslatot terjeszt, amely a népfelkelői kötelezettség korhatárát ötven éven fölra is kiterjeszti.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik forrón szeretett nőm elhalálózásával értsúlyos csapásunkban résztvettük kifejezték, a temetésen megjelentek, vagy bármiképpen mély bánatunkat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. Görzcy Ottó és rokonsága.

Kréme de lactaine saját nemében páratlan hatású arcbőrzsépfítő, finomító készítmény, ezen tejkrém teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bárony puhává teszi, pattanásokat, szepőket, májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható **Szűcs Róbert** Magyar Korona gyógyszerüzében Kossuth utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

„Bécsi modell kiállítás” blousujdonságai a kirakatban, eredeti „Berlini Modellek” vételkényeszer nélkül az üzletben láthatók. Ajánlatos mindenkinke blousvétel előtt ezek megtekintése. **Vermes áruházában.**

MIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTOK EPULETE) ::
Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldé! Telefon 250.

Az új bérkocsitarifa.

A májusi közgyűlés határozatának alapján a rendőrfőkapitány a háború tartamára Fehérvár város területén az egyfogatú bérkocsik fuvardíját a következőkben állapította meg:

Egy egész napra reggeli 7 órától este 7 óráig, vagy 12 óra 9 K 60 f. Egy fél napra vagy 6 óra 4 K 80 f.

Egy fél órára 1 K 20 f. Minden következő negyedórára 48 f.

Meghatározott hajtások: A vaspálya udvarig vagy vissza reggel 5 órától este 10 óráig 1 K. 20 f. Ugyanaz éjjel, vagyis este 10 órától reggel 5 óráig 2 K 40 f. A vaspályától a Varga csatornán tul, a Sár, Öreg, Zámoly, Forgó és Kertalja utcákba vagy vissza 1 K 44 f. A pestis-pincéknél lévő szőlőbe 1 K 44 f. Ugyanoda este 10 órától reggel 5 óráig 2 K 40 f. Az öreghegyi szőlőbe és pedig a Ráchegy, Lövinger, Gebhardt, Say és Havranek szőlőig 1 K 68 f. Ugyanaz éjjel 3 K 36 f. A megnevezett szőlőkön tul 1 K 92 f. Ugyanaz éjjel vagy a jelzett szőlőkön tul 3 K 60 f. A Sárkányhegyre 1 K 68 f. Demkőhegyre 1 K 92 f. Maros és Kuruc hegyre 1 K 92 f. Maroshegyen tul alku szerint. A vasuti indóházától a Lövinger, Gebhardt, Say és Havranek szőlőig 1 K 90 f. Ugyanaz a megnevezett szőlőkön tul 2 K 40 f. A vasuti indóházától a Demkő és Sárkány hegyre 1 K 68 f. A vasutról a megnevezett szőlőkön tul alku szerint. Temetések alkalmával bármely temetőbe oda és vissza

2 K 40 f. Temetésen kívüli bármely temetőbe oda és vissza egy-negyed órai várakozással 1 K 68 f. A város belterületéről a Lovas-laktanyáig vagy a Szent György körházig 1 K 20 f. Éjjel külön befogás megrendelésre 2 K 40 f. A katonai céllövőhöz 1 K. 92 f. Esküvőkre és keresztelésekre 2-K 40 f. Bálók vagy hangversenyekre 1 K 20 f. Ugyanaz éjjel 2 K 40 f. A városból Kiskecskemétre vagy a téglatelepre 1 K 44 f. A vasutról Kiskecskemétre vagy téglatelepre 2 K 40 f. A városból az alsó téglatelepre 2 K 83 f. A vasutól az alsó téglatelepre 2 K 40 fillér. Megállapodás, vagy várakozás esetén félórára 1 K 20 f., minden további negyed órára 48 f., kiveve a szőlőhegyi és a téglatelekhez szóló fuvarokat, amikor is a bérkocsik egy-negyed óráig várakozni tartoznak és ha az illető az alatt visszatér, a fuvarost csak egyszeresen tartozik fizetni.

A bérkocsik belsejében el nem helyezhető málháért és pedig kisebb darabért 10 fillér, nagyobb darabért 20 fillér fizetendő a viteldíjon felül.

Egyfogatú bérkocsiba rendszerint csak 3 felnőtt egyen foglalhat helyet: több személy után fejenként a bérkocsis a viteldíj 10 százalékát jogosított felszámítani. Felnőtteknek a 10 éven feletli egyén tekintendő két 10 éven aluli gyermek egy felnőttnek számítandó.

Lapelárusítókat állandó helyekre lapkihordásra azonnal felvesz jó fizetés mellett a kiadóhivatal.

SZÍNHÁZ.

A rejtélyes **hotelszoba.** (Az Apolló ujdonsága) Olyan vatami elsőrangú detektívdrámat mutat be ma és holnap az Apolló színház, melyben ötletes, bonyolult helyzetek a közönséget valósággal lábzan tartják. Egy raffinált betető és zseniális detektív küzdelme, mely mint szokás — a közönség melegegédésére, a detektív győzevelével végződik. Az 1400 méteres hatalmas filmalkotás nagyszerű pótműsor egészíti ki. Az előadások ma fél 7 és 9 órákor kezdődnek.

APRÓHIRDETÉSEK.

Lapelárusítókat utcai eladásra felvételnek.

Egy különbejaratu, butorozott szoba kizárólag intelligens hölgy vagy nagyobb leány részére kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Divatlapokra, képes folyóiratokra előfizetni lehet egy számonként és elemi-iskolai könyvek is kaphatók Kaufmann Pál könyvkereskedésében Kossuth-utca 9. sz.

LEGDIVATOSABB
lánya és női filz és tollak, virágok és bársony kalapformák. mindennemű diszek.
Nagy választék szőrmegarnitúrákban.
Börcomode és sarcipók. Katonai felszerelés kapható
Kováts Antalnál Székesfehérvár. — Városháztér.

Elegáns hölgy és leánykalapok nagy választékban vannak rakáron. Alakítások és gyászkalapok a leg-rövidebb idő alatt készülnek. **Borkovits Bertá** Megyeháztér 17. emelet, feljárt baira.

Kiadó két utcai szobasiakás előszoba, vízvezeték konyhában és a hozzátartozókkal november 1-sőre Tobak-utca 17. szám: Tudakozódni lehet Háltér 19. szám. Ugyanott egyszobás lakás hozzátartozókkal és egy szoba azonnal kiadó. Háltér 19. szám.

Vidékről apróhirdetéseket a leg-célzerűbb postautalvánnyal földadni. A postautalvány szelvényén a szöveg könnyen elfér. Lehet levéiben is akkor a hirdetés árát bélyegeken küldjük. Eredeti ökmányokat oly ajánlatokhoz, amelyek jelígs hirdetésekre vonatkoznak, ne tessék mellékelni, mert ezekért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

— A FEJERMEGYEI NAPLO az összes dohánytözsdékben és a város minden részében az üzletekben is kapható.

SZÍNHÁZ
TEODOR UTCA-SZILVÁN UTCA
Telefon 233. — Telefon 233.

Pénteken és szombaton október hó 8 és 9-én: **Szenzációs filmujdonság**
A vörös club.
Orosz erkölcsdráma, a nihilizmus szövevényes misztikumával.
Remek pótműsorral, közte A SZÉP EMBER.
2 felv. vigjáték és legújabb háborus felvételekkel.
Előadások este 7 és 9 órákor.

AGRUS BUZAPAC
A VETŐMAG csávázására kapható **OBERMAYER IMRE** fűszer és lisztkereskedésében.
Ősz- és Rákóczy-u. sarok.